

Jasanka ve formě

V jižních Čechách nedaleko Plané nad Lužnicí hospodaří v pěti katastrech společnost Jasanka. Na středisku v Krátošicích nedávno vyrostla krásná nová stáj a také kruhová dojírna.

Jasanka, s. r. o., je vlastně rodinný podnik, neboť většina patří rodině Pokorných. Hlavní zásluhu na prvotním úspěchu má zakladatel Jan Pokorný. Pomyslné žezlo po něm již převzal jeho syn Martin, který vlastní majoritní podíl ve společnosti, a vnučka Jana Pokorného Lucie pracuje jako zootechnička.

A právě Lucie Pokorná nás spolu s výživářkou Sofií Kmentovou z VVS Verměřovice přivítala ve středisku živočišné výroby v Krátošicích. Přestože jsou obě mladá děvčata, tak dnes mají u českých strakatých dojnic nádoje necelých 30 litrů na dojený kus. Jan Pokorný má důvod k radosti... Lucie dodává: „Děda je dodnes hýbatelem pokroku. Nikdy nechce zůstat na jednom místě, stále se vzdělává, a dokonce pravidelně čte Náš chov. Jeho projekt byla i tato farma,“ představila zakladatele rodinného podnikání zootechnička Lucie Pokorná.

A Jan Pokorný právě dorazil a ihned se rozvyprávěl: „Podnikat v zemědělství jsme začali 1. ledna 1993, takže jsme nedávno oslavili 30 let. Nejdříve jsme obhospodařovali 700 ha původního družstva Košice, pak jsme postupně privatizovali další okolní družstva, čímž jsme dosáhli konečné

Před čtyřmi lety otevřeli v podniku Jasanka, s. r. o., stáj v Krátošicích

výměry 1870 ha, z toho je 420 ha luk. Aktuálně hospodaříme v katastrech Košice, Skopytce, Chabrovice, Dlouhá Lhota a Krátošice. Orná půda, která představuje asi 1600 ha, je využita k pěstování brambor, obilnin, olejnin a pícnin. Máme také bioplynovou stanici o výkonu 600 kW, která perfektně funguje s novým kravínem v Krátošicích. Denně se v ní zpracovává 30 m³ kejdy, zpět jde teplo a elektrická energie. Přebytek energie se prodává do sítě,“ charakterizuje fungování farmy v Krátošicích Jan Pokorný.

Jak rostlinná, tak živočišná

Pro potřeby živočišné výroby i BPS je potřeba vyrábět i značné množství objemných krmiv. Proto se Jasanka věnuje pěstování kukuřice (250 ha), jetele a jilku (150 ha), hrachových směsí (120 ha). Pro krmné účely se dále pěstují obilniny jako pšenice, tritikale a oves.

Z tržních plodin je hlavní řepka (250 ha) a sladovnický ječmen (200 ha).

Protože nedaleko v Choustniku se vyrábějí bramborové chipsy, Jasanka s úspě-

chem a zajištěným odbytem produkuje brambory, a to až na 100 ha. „Brambory skladujeme v našich skladech a v příhodné době je prodáváme,“ doplňuje Jan Pokorný a představuje živočišnou výrobu: „Krávy českého strakatého plemene, které jsme převzali z původního družstva Košice, se chovaly původně ve vazných stájích v Dlouhé Lhotě. V roce 1995 jsme tento kravín rekonstruovali

na volné ustájení. Dále jsme rekonstruovali kravín ve Skopytcích, dnes je zde také teletník s kapacitou kolem 230 telat na rostlinné výživě.

V roce 1998 jsme odkoupili družstvo Klenovice, kde také měli živočišnou výrobu. Kravín v Roudné funguje po rekonstrukci dosud, stádo se obměňuje formou jalovic. Plánujeme tam chovat kolem 150 krav.

Jan Pokorný s vnučkou Lucií – zootechničkou

Ve stáji je klid, většina krav leží a přežvykuje

Sofia Kmentová hodnotí krmnou dávku

Nová stáj v Krátošicích

„Před čtyřmi lety v dubnu jsme otevřeli naši nejmodernější stáj v Krátošicích. Celková investice na této farmě byla 60 milionů. Pomohla nám dotační podpora. Kapacita produkční stáje je 320 kusů. Protože telení se v průběhu roku mění, je třeba mít určitou rezervu, takže aktuálně nemáme plně obsazení. Vedle produkční stáje je instalována dvacetimístná kruhová dojírna GEA. Stáj pro suchostojné a porodna má kapacitu 80 kusů.

Náš cíl je chov 500 dojnic v uzavřeném obratu stáda a výkrm býků do 24 měsíců. Žádné nákupy zvířat, již prodáváme některé jalovice, které se podaří vyprodukovat nad potřebu obměny stáda,“ pochlubil se Jan Pokorný s tím, že brakace kvůli končetinám při přechodu z vazného ustájení byla významná.

V rámci stejné investice vzniklo také nové ustájení telat – individuálně do deseti dnů a následuje skupinové ustájení na mléčném automatu. „Abychom splnili potřebné množství bodů na podporu, přidali jsme do projektu výstavbu hnojště a dvou silážních žlabů na středisku v Klenovicích,“ dodal pro představu velikosti investice Jan Pokorný a pokračuje:

„Krmné směsi pro živočišnou výrobu si zajišťujeme prostřednictvím služeb společnosti AGRA Deštná. Každý týden podle našich požadavků přijede mobilní míchárna, která naše suroviny zpracuje. Minerální látky nově dodává společnost VVS Verměřovice prostřednictvím zde přítomné Sofie Kmentové, a první výsledky jsou již vidět,“ kladně hodnotí Jan Pokorný a předává slovo vnučce Lucii.

Užitkovost významně roste

„Užitkovost v nové stáji, kde se aktuálně dojí asi 290 krav, se nám dobře daří zvyšovat – zatímco v kontrolním roce 2021/2022 jsme dosahovali 7404 kg při 4,1 % tuku a 3,6 % bílkovin, loni už to bylo 8455 kg, s množstvím tuku 3,9 % a bílkovin 3,7 %, ale překvapivě s nižšími náklady na krmiva. Jen postupem času přicházíme na věci, které jsme mohli udělat jinak, například krytí hřebenové šterbiny jsme dodatečně dodělávali. Někde otevřená šterbina funguje, ale nám krmná chodba neustále plavala, což způsobovalo zdravotní potíže,“ hodnotí zootechnička Lucie Pokorná, která s týmem sedmi ošetřovatelů ve dvousměnném provozu s dvoudenním dojením zajišťuje chod farmy v Krátošicích. Mléko z farmy putuje do blízké Madety přes MHD Jih.

V chovu se k výsledování řídí používají pedometry, které měří aktivitu, ale i lidský faktor. Inseminuje se podle potřeby každý den. Při výběru býků jsou kromě užitkovosti prioritou končetiny, vemena a zdravotní stav. Výsledkem reprodukce je 40% zabřezávání po všech inseminacích, servis perioda 122, mezidobí 398. Věk při prvním zapouštění volí v Krátošicích na 16. až 17. měsíc, první otelení je průměrně ve 25,6 měsíce věku.

Spolupráce je základ

Komentář výživářky: „V chovu Jasanka působím déle než rok. Zatímco dříve byly v TMR zastoupeny hlavně senáže a množství doplňků, zvýšilo se zastoupení kukuřičné siláže tak, aby se co nejlépe potkával využitelný protein s energií. Jejich vlastní krmiva využívám v co nejvyšší míře,“ vysvětluje Sofia Kmentová.

Skupinový odchov telat na mléčném automatu

Stádo v Krátošicích tvoří čtyři skupiny, přičemž tři z nich se krmí stejnou produkční dávkou, jiná receptura je pro konec laktace.

Příklad krmné dávky produkce:

- kukuřičná siláž 21 kg,
- jetelová siláž 16 kg,
- GPS (jetel, hrách) 4 kg,
- CCM vlastní výroby 2 kg,
- mláto 3,5 kg,
- koncentrát (vlastní směs) 10,5 kg.

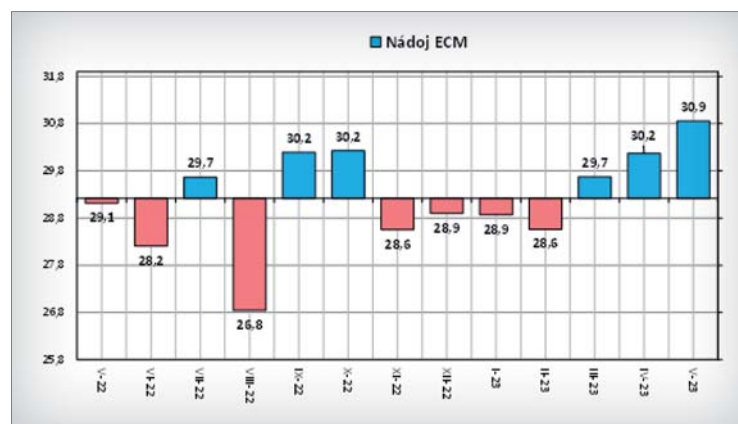
„U českých strakatých krav se snažím udržet podíl škrobu v rozmezí 24–26 %. Firma VVS vyrábí minerální směsi na míru daného podniku, kde je zastoupen poměr makro- a mikroživin tak, aby to odpovídalo aktuální produkci. Při otevření jedné z jam jsme řešili problém s vyšším výskytem DONu, proto aktuálně přidáváme do směsi vyvazovač mykotoxinů. Jednou měsíčně děláme rozbor na mykotoxiny, abychom optimalizovali dávku,“ popisuje Sofia Kmentová. Zootechnička si spolupráci v oblasti výživy chválí a poukazuje i na program Cow Conect

související s krmným vozem, který sleduje přesnost nahládky komponent. Krmič je tak vlastně pod neustálým dohledem. „Za Sofii i za mne musíme pochválit našeho Konstantina, který je při obsluze krmného vozu velice přesný a precizní, práce jej navíc baví, takže naše zvířata dostanou přesně to, co dala výživářka na papír,“ okomentovala Lucie Pokorná s tím, že takového pracovníka si musíme vážit. „Ale v poslední době mne příjemně překvapilo, že do živočišné výroby se hlásí i čeští lidé,“ dodala zootechnička.

Vše začíná u telat

Telata po narození dostanou do dvou hodin mlezivo od vlastní matky, měří se jeho parametry a obvykle se mlezivo prvotek nahrazuje kvalitnějším mlezivem starších krav. Používají také kvalitní sondu a telata drenčují. Druhé napojení je do osmi až deseti hodin. Dávka mleziva v prvním dni je dvakrát čtyři litry. Nativní mléko od matky dostává tele do pěti dní. Následně přecházejí telata na mléčnou krmnou směs, asi po 14 dnech se z VIB převádějí do skupin po 20 kusech s dávkováním mléčné krmné směsi automaty podle stanovené křivky.

„Kdybych měla vše souhrnně zhodnotit, jsem se zootechničkou Lucií v úzkém kontaktu, takže, když se vyskytne i malý problém, lze jej vyřešit a předejít problémům větším. Při otevírání jam si vyměňujeme podklady, rozborujeme, rozhodujeme se, kdy je třeba krmnou dávkou upravit. Myslím, že v řadě podniků chybí dobrá komunikace, což v tomto případě je pravý opak,“ dodala na závěr Sofia Kmentová.

Manažerská užitkovost ve 150. dni laktace v podniku Jasanka

Lukáš Prýmas